

A

**CCE RF
UNREVISED
FULL SYLLABUS**

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 003

**KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU - 560 003**

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2023

S.S.L.C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2023

**ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS**

ದಿನಾಂಕ : 31. 03. 2023]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S**

Date : 31. 03. 2023]

CODE NO. : 16-S

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

**प्रथमभाषा — संस्कृतम्
(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh)**

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
I. 1.	अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत । 'आनन्दः' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) धननन्दः (B) सन्तोषः (C) आत्मजः (D) सानन्दः उत्तरम् : (B) सन्तोषः	6 × 1 = 6 1

● RF(A)/100/3309 (MA)

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>‘स्वाधीनः’ अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) पराधीनः (B) आधीनः</p> <p>(C) अन्तर्धानः (D) दैवाधीनः</p> <p>उत्तरम् : (A) पराधीनः</p>	1
3.	<p>‘विद्वान्’ अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति ।</p> <p>(A) करोषि (B) महिषी</p> <p>(C) विदुषी (D) विद्वान्सः</p> <p>उत्तरम् : (C) विदुषी</p>	1
4.	<p>‘भविष्यति’ अत्र एषः लकारः वर्तते ।</p> <p>(A) लट्लकारः (B) लिट्लकारः</p> <p>(C) लुट्लकारः (D) लृट्लकारः</p> <p>उत्तरम् : (D) लृट्लकारः</p>	1
5.	<p>‘भारते’ अत्र एषा विभक्तिः वर्तते ।</p> <p>(A) प्रथमाविभक्तिः (B) सप्तमीविभक्तिः</p> <p>(C) चतुर्थीविभक्तिः (D) पञ्चमीविभक्तिः</p> <p>उत्तरम् : (B) सप्तमीविभक्तिः</p>	1
6.	<p>भाग्यानि काले फलन्ति । अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) कदा (B) कति</p> <p>(C) कथम् (D) कीदृशी</p> <p>उत्तरम् : (A) कदा</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	चतुर्थं पदं लिखत ।	4 × 1 = 4
7.	इदं जगत् — ईशावास्यम् :: कस्यस्विद्धनम् — । उत्तरम् : मा गृधः ।	1
8.	सुरुचिः — उत्तमः :: सुनीतिः — । उत्तरम् : ध्रुवः ।	1
9.	दधीचिः — महर्षिः :: वृत्रासुरः — । उत्तरम् : राक्षसः ।	1
10.	कर्णः — अङ्गराजः :: शल्यः — । उत्तरम् : कर्णस्य सारथिः ।	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	7 × 1 = 7
11.	कः भूमिं परितः प्रदक्षिणं करोति ? उत्तरम् : चन्द्रः ।	1
12.	भारतमाता कैः पूजिता ? उत्तरम् : राजराजैः ।	1
13.	भोजः कुत्र हन्तव्यः ? उत्तरम् : भुवनेश्वरी विपिने ।	1
14.	नाट्ये कति रसाः स्मृताः ? उत्तरम् : नवरसाः ।	1
15.	के मुहुर्मुहुः परिभवं प्राप्नुवन्ति ? उत्तरम् : भगवतः कृपया विहीनाः ।	1
16.	तृषितः चकोरः कम् आश्रयति ? उत्तरम् : चन्द्रम् ।	1
17.	रमणमहर्षेः सहजानि आभरणानि कानि ? उत्तरम् : शान्तिः, सर्वप्राणिसमभावना, दया निर्विकारता इत्यादयः ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
18.	दधीचेः तपोवनं कथम् आसीत् ? उत्तरम् : दधीचेः तपोवनं हरिणानां विहारैः भ्रमराणां गुञ्जनैः वानराणां क्रीडाभिः नानाविधपुष्पफलैश्च रमणीयम् अवर्तत । बहवः मुनयश्च तपोनिरताः । तेषां मध्ये महता तेजसा देदीप्यमानं दधीचिम् इन्द्रो ददर्श ।	2
19.	कविः कीदृशीं मातरं नमामि इति वदति ? उत्तरम् : पर्वतशिखरवासिनीं दयादृष्टियुक्तां, मङ्गलाङ्गशोभितां चराचरवस्तूनां नायिकाम्, वीणादिवाद्यनादेन सन्तुष्टां राजाधिराजैः पूजितां भारताम्बिकां सर्वदा कविः नमति ।	2
20.	कैः षड्भिः निदानैः रोगाः सम्भवन्ति ? उत्तरम् : अधिकजलपानात्, अधिक-अपथ्यकर-भोजनात् दिने शयनात् रात्रौ जागरणात् मूत्रस्य मलस्य च प्रतिरोधात्, एवं षड्भिः कारणैः रोगाः सम्भवन्ति ।	2
21.	सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय किं व्यजिज्ञपन् ? उत्तरम् : यथा चकोरः चन्द्रमेव आश्रयति न तु चन्द्रजनकं क्षीरसागरं तथा प्रजाजनोऽपि श्रीराममेव आश्रयति । न तु तज्जनकं त्वाम् इति सुमन्त्रप्रमुखाः दशरथाय व्यजिज्ञपन् ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V.	सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।	$4 \times 2 = 8$
22.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) ततस्ततः । b) भवतीति । उत्तरम् : a) ततः + ततः → विसर्गसन्धिः । b) भवति + इति → सवर्णदीर्घसन्धिः ।	$1 \times 2 = 2$
23.	विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । a) यथाबलम् । b) चक्रपाणिः । अथवा समासं कृत्वा समासनाम लिखत । a) विषं कण्ठे यस्य सः = b) दिनं दिनं प्रति = उत्तरम् : a) बलम् अनतिक्रम्यः → अव्ययीभावसमासः । b) चक्रं पाणौ यस्य सः → बहुव्रीहिसमासः । अथवा a) विषकण्ठः → बहुव्रीहिसमासः । b) प्रतिदिनम् → अव्ययीभावसमासः ।	$1 \times 2 = 2$
24.	वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत । a) छात्रः अध्येतुं शालां गच्छति । b) सेवकः ग्रामं गतवान् । उत्तरम् : a) अध्येतुं = तुमुन् प्रत्ययः । b) गतवान् = क्तवतु प्रत्ययः ।	$1 \times 2 = 2$

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	<p>प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत ।</p> <p>a) कपयः फलानि खादन्ति ।</p> <p>b) त्वया किं खाद्यते ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>a) कपिभिः फलानि खाद्यन्ते ।</p> <p>b) त्वं किं खादसि ?</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>
VI.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।</p>	1 × 2 = 2
26.	<p>मानवರು ಪುಣ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.</p> <p>People expect good return for their deeds. But they do not like to do good deeds. They do not wish to get punished for their bad deeds. But they indulge in bad deeds.</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>मानवाः पुण्यस्य फलमिच्छन्ति । किन्तु पुण्यं न इच्छन्ति । पापस्य फलं न इच्छन्ति । यत्नतः पापं कुर्वन्ति ।</p>	2
VII.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p>	1 × 2 = 2
27.	<p>उद्योगं पुरुषलक्षणम् । उद्योगेनैव सर्वं सिध्यति । अतः वयम् उद्योगिनः भवामः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಉದ್ಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣವು. ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗೋಣ.</p> <p>Having a job is man's characteristic/nature. We can get everything with a job. So let us be a job holders.</p>	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	4 × 3 = 12
28.	<p>“लीलावती इति ग्रन्थे बहवः विषयाः निरूपिताः खलु” । कः पाठः ? का वदति ? कस्य ग्रन्थः एषः ?</p> <p>अथवा</p> <p>“याचको भूत्वा अत्र अहम् आगतः” । कः पाठः ? कम् अवदत् ? याचकरूपेण कः आगतः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘भारतीयविज्ञानम्’ इति पाठः । अरुन्धती वदति । भास्कराचार्यस्य ग्रन्थः एषः ।</p> <p>अथवा</p> <p>‘त्यागधनः’ इति पाठः । दधीचिम् अवदत् । याचकरूपेण इन्द्रः आगतः ।</p>	3
29.	<p>“शरणागतरक्षणं धर्मः इति अस्माकं श्रद्धा” । कः पाठः ? का अवदत् ? शरणागतः कः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘अभयदायिनी’ इति पाठः । चन्नम्मा अवदत् । शरणागतः राजारामः ।</p>	3
30.	<p>“सागर इव तिष्ठतु ते यशः” । कः पाठः ? कः अवदत् ? कस्य यशः ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>‘कर्णभारम्’ इति पाठः । शक्रः अवदत् । कर्णस्य यशः ।</p>	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
31.	<p>“प्रशास्त्यस्य केसरी नाम वै पिता” । कः पाठः ? कः अवदत् ? केसरी कस्य पिता ? उत्तरम् : ‘मारुतेः महिमा’ इति पाठः । अगस्त्यमुनिः अवदत् । केसरी आज्जनेयस्य पिता ।</p>	3
IX.	<p>कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।</p>	2 × 3 = 6
32.	<p>बल्लाळसेनः । उत्तरम् : कविः : बल्लाळसेनः । देशः : धारानगरम् । कालः : षोडशशतकम् । कृतयः : भोजप्रबन्धः ।</p>	1 1 1
33.	<p>वेदव्यासः । उत्तरम् : कविः : वेदव्यासः । देशः : यमुनानदीद्वीपः । कालः : द्वापरयुगम् । कृतिः : महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि, अष्टादशपुराणानि ।</p>	1 1 1
X.	<p>पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p>	3 × 3 = 9
34.	<p>यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रेऽस्तं गच्छन्ति नामरूपे विहाय । तथा विद्वान् नामरूपाद्विमुक्तः परात्परं पुरुषमुपैति दिव्यम् ॥</p>	

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
35.	<p>ಉತ್ತರಮ್ : ಪದ್ಯಪಾಠಃ - “ಉಪನಿಷದ್ವಚನಮ್” ತಾತ್ಪರ್ಯಮ್ - ಹೇಗೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತವೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಮ-ರೂಪಾದಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರಾತ್ಪರನಾದ ದಿವ್ಯಪುರುಷನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.</p> <p>ಬಾಲಾರ್ಕಾಭಿಮುಖೋ ಬಾಲೋ ಬಾಲಾರ್ಕ ಇವ ಮूर्ತಿಮಾನ್ । ಗಹೀತುಕಾಮೋ ಬಾಲಾರ್ಕ ಪ್ಲವತೇಽಮ್ಬರಮಧ್ಯಗಃ ॥</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ : ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ - “ಮಾರುತೇಃ ಮಹಿಮಾ” ತಾತ್ಪರ್ಯಮ್ : ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವಂತಹ ಸೂರ್ಯನತ್ತ ಆಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇರುವ ಬಾಲಹನುಮಂತನು ಬಾಲಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಹಾರಿದನು.</p> <p>36. ಆಙ್ಗಿಕೋ ವಾಚಿಕಶ್ಚೈವ ಆಹಾರ್ಯಃ ಸಾತ್ವಿಕಸ್ತಥಾ । ಚತ್ವಾರೋಽಭಿನಯಾಹ್ಯತೇ ವಿಜ್ಞೇಯಾ ನಾಟ್ಯಸಂಶ್ರಯಾಃ ॥</p> <p>ಅಥವಾ ಧೀರೋದ್ಭತೋ ಧೀರಲಲಿತೋ ಧೀರೋದಾತ್ತಸ್ತಥೈವ ಚ । ಧೀರಪ್ರಶಾನ್ತಶ್ಚೈವೇತಿ ನಾಯಕಾಃ ನಾಟಕಾಶ್ರಯಾಃ ॥</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ : ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ - “ನಾಟ್ಯಾಂಶಾಃ” ತಾತ್ಪರ್ಯಮ್ : ಶಾರೀರಿಕ, ಸಂಭಾಷಣರೂಪ, ಆಭರಣ, ವಸ್ತ್ರವಿನ್ಯಾಸ, ವರ್ಣವಿನ್ಯಾಸ ತತ್ವಗುಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುವಂತಹದ್ದು ಇವು ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿ ಅಭಿನಯಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.</p> <p>ಅಥವಾ</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>पद्यपाठस्य नाम - "नाट्यांशाः"</p> <p>आश्चर्यम् : नाटक्यादि रसपङ्क्तयुक्तेषु धिरोद्वेष्ट, धिरोललिङ्ग, धिरोद्वेष्ट, धिरोप्रशान्त एतन्नाल्लु विधेयानां नायकान्नां ह्येवमेव.</p>	
XI.	<p>वाक्ये विद्यमानम् अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।</p> <p>37. मधुरं मधु पीयूषं तस्मात्तस्मात् कवेर्वचः ।</p> <p>अथवा</p> <p>ज्ञानामृतं पीत्वा तुष्टः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : 'सारालङ्कारः' ।</p> <p>लक्षणम् : उत्तरोत्तरमुत्कर्षः 'सार' इत्यभिधीयते ।</p> <p>समन्वयः : मधु मधुरम्, तस्मात् च पीयूषं मधुरम्, तस्मात् कवेः वचः मधुरम् इति उत्तरोत्तरपदार्थस्य उत्कर्षः अत्र वर्णितः ।</p> <p>अथवा</p> <p>अलङ्कारस्य नाम : 'रूपकम्'</p> <p>लक्षणम् : उपमान-उपमेययोः अभेदः रूपकम् ।</p> <p>समन्वयः : उपमान-उपमेययोः ज्ञानामृतयोः अभेदः वर्णितः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
XII.	<p>प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत ।</p> <p>38. मनीषिणः सन्ति न ते हितैषिणः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ज त ज र</p> <p>U - U - - U U - U - U -</p> <p>मनीषिणः सन्ति न ते हितैषिणः ।</p> <p>छन्दोनाम : वंशस्थम् ।</p> <p>प्रतिपादे अक्षराणि : 12 ज - त - ज - र गणाः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XIII. 39.	<p>पद्यं पूरयत ।</p> <p>उत्साह । हेतोः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>उत्साहसम्पन्नमदीर्घसूत्रं क्रियाविधिज्ञं व्यसनेष्वसक्तम् । शूरं कृतज्ञं दृढसौहृदञ्च लक्ष्मीः स्वयं याति निवासहेतोः ॥</p>	<p>1 × 4 = 4</p> <p>4</p>
XIV. 40.	<p>दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।</p> <p>डा० सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयस्य बाल्यजीवनं विवृणुत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <ul style="list-style-type: none"> * डा॥ सत्यव्रतशास्त्रियवरु क्री. 1930 र सेप्टेम्बर 23 रन्दु अविभाजित भारतद लाहोर नगरदल्ली जनन. * तन्दे प्रो. चारुदेवशास्त्रि, तायि - रामरबि. * तन्देयवरु 'अभिनव पाणिनि' एन्दु बिरुदाङ्कितरु. राष्णपति प्रशस्तियन्नु पडेदवरु. * तायियवरु कूड संस्युत भाषेयन्नु बल्लवरु मत्तु अदरल्ली व्यवहार माडबल्लवरु. * मनैयल्ली एल्लरु संस्युतदल्ली व्यवहारिसुत्तिदरु. * मनैय संस्युत वातावरणदिन्द बालक सत्यव्रतशास्त्रियवरु प्रभावितरादु. 	<p>3 × 4 = 12</p> <p>4</p>

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಾ
41.	<p>* ಇವರ ಆರಂಭಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ತಂದೆಯವರ ಬಳಿಯೇ ಆಯಿತು.</p> <p>* ನಂತರ ವಾರಣಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರು.</p> <p>* ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಬಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಎಮ್.ಎ. ಪದವಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು.</p> <p>* ಕಾಶೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಲಾಸಫಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು.</p> <p>41. भीष्मयुधिष्ठिरयोः संवादं सङ्गृह्य लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>* पितृमहर्षेण सर्वशास्त्रविचारदर्शने, दैवमत्तु पुरुषप्रयत्नಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಧಿಷ್ಠಿರನದು.</p> <p>* ಹೇಗೆ ಉಳುಮೆಯಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜವು ನಿಷ್ಪಲವೋ ಹಾಗೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನವು ದೈವಾನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.</p> <p>* ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಶುಭ ಫಲ, ಕುಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಕೆಟ್ಟಫಲ ಮಾಡಿರುವ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಫಲವೇ ಹೊರತು ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂದು ಭೀಷ್ಮರ ಉತ್ತರ.</p> <p>* ಯುಧಿಷ್ಠಿರನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯದ, ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡದಿರುವವನಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಹೇಗೆ ?</p> <p>* ಭೀಷ್ಮ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ - ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ದಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸರಳತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು, ಹಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ತರುತ್ತದೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
42.	<p>* ಗುರು-ಹಿರಿಯರ-ವೃದ್ಧರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ತರುತ್ತದೆ.</p> <p>* ಅಹಂಕಾರದ ತ್ಯಾಗ ದೋಷಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಏಕಾಂತವಾಸ ಇವುಗಳು ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ತರುತ್ತದೆ.</p> <p>* ಧರ್ಮರಾಯ : ದುರಾಚಾರಿ ಹೇಗಾಗುತ್ತಾನೆ ? ಧರ್ಮಿಷ್ಠನು ಹೇಗಾಗುತ್ತಾನೆ ? ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ? ಮೋಕ್ಷ ಹೇಗೆ ?</p> <p>* ಭೀಷ್ಮನ ಉತ್ತರ : ಲೋಭ-ಮೋಹಗಳಿಂದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಪಟ ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಸದ್ಗತಿ ಶುಭಶುಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾಗದೇ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ರಸ-ಗಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾದರೆ. ಕ್ರಮೇಣ ವೈರಾಗ್ಯ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿ.</p> <p>ಅಮರನಾಥಗುಹಾವಿಷಯೇ ಕಾ ಪುರಾಣಕಥಾ ಅಸ್ತಿ ?</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>ಭಗವಾನ್ ರಮಣಮಹರ್ಷಿಃ ಮಹರ್ಷಿತ್ವಂ ಸ್ವಜೀವನೇನ ದರ್ಶಿತವಾನ್, ವಿವೃಣುತ ।</p> <p>ಉತ್ತರಮ್ :</p> <p>* ಹಿಮಾಲಯದ ವರ್ಣನೆ</p> <p>* ದೇವತೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ.</p> <p>* ಜನನ-ಮರಣದ ಕುರಿತು, ಅಮರತ್ವದ ಕುರಿತು ಪಾರ್ವತಿಯು ಶಂಕರನಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ.</p> <p>* ಶಂಕರಿಂದ ಅಮರತ್ವದ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ವಿಷಯದ ವಿವರಣೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
	<ul style="list-style-type: none"> * ಪಾರ್ವತಿಯ ನಿದ್ರೆ. * ಅನುಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎರಡು ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಶಂಕರನ ವಿವರಣೆಯು ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. * ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಶಂಕರಿಂದ ಕೋಪ. * ಬೆದರಿದ ಪಾರಿವಾಳಗಳಿಂದ ಕ್ರಮಾಯಾಚನೆ ಸದಾದರ್ಶನ. * ಶಾಂತ ಚಿತ್ತನಾದ ಶಂಕರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ. * ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ ದರ್ಶನ. <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <ul style="list-style-type: none"> * ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಬಾಲ್ಯಜೀವನ. * ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಗೃಹತ್ಯಾಗ, ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈಗೆ ಆಗಮನ. * ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತರಾದ ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳ ಸಂದೇಹ ನಿವಾರಣೆ. * ಅಹಮ್ ಶಬ್ದದ ವಿವರಣೆ. * ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಇರುವಿಕೆ. * ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಉಪಾಯ. * ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳಿಂದ 'ಭಗವಾನ್ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿ' ಎಂದು ಉದ್ಘೋಷ. * ಪಾಲ್ ವ್ರಂಟನ್ ಎಂಬ ವಿದೇಶಿಯನ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆ. * ಈ ಘಟನೆಯ ವಿವರಣೆ * ಶ್ರೀಭಗವಾನ್ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಉದೇಶ ಸಾರ. 	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XV. 43.	<p>अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।</p> <p>भारतीयेतिहासे सुसमृद्धं वैभवोपेतञ्च विजयनगरसाम्राज्यम् । तत्र बहवः राजानः स्वयं काव्यज्ञाः कवीनाम् आश्रयदातारः च अभवन् । तेषु सङ्गमवंशीयः राजा बुक्कोऽपि अन्यतमः । एषः कवीनां पोषकः आसीत् । बुक्कस्य पुत्रः वीरकम्पणः । तस्य भार्या एव गङ्गादेवी । एषा प्रतिभासम्पन्ना शीलवती च आसीत् । सा स्वचातुर्येण सरसोक्त्या पाण्डित्येन च वीरकम्पणस्य प्रीतिपात्रम् अभवत् । अस्याः जन्मस्थानं पित्रोः विषयः वा स्पष्टतया नोपलभ्यन्ते । तथापि एषा सामान्यपरिवारे सञ्जाता इति केचनविमर्शकाः कथयन्ति ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) बुक्कस्य पुत्रः कः ?</p> <p>ii) विजयनगरसाम्राज्यं कीदृशम् आसीत् ?</p> <p>iii) गङ्गादेवी कथं वीरकम्पणस्य प्रीतिपात्रम् अभवत् ?</p> <p>iv) बुक्कस्य वंशस्य नाम किम् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) वीरकम्पणः ।</p> <p>ii) सुसमृद्धं वैभवोपेतं च ।</p> <p>iii) स्वचातुर्येण, सरसोक्त्या पाण्डित्येन च ।</p> <p>iv) सङ्गमवंशः ।</p>	1 × 4 = 4
XVI. 44.	<p>पत्रं लिखत ।</p> <p>धारवाडमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा जन्मदिनोत्सवनिमित्तं दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।</p> <p>अथवा</p> <p>प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं पितरं/मातरं प्रति पत्रं लिखत ।</p>	1 × 5 = 5

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् :</p> <p>विरामपत्रम्</p> <p>* सकाशात् - 1</p> <p>* सविधे - 1</p> <p>* विषयः विवरणञ्च - 2</p> <p>* समापनम् - 1</p> <p>अथवा</p> <p>पितरं/मातरं प्रति पत्रम् ।</p> <p>* उपक्रमः सम्बोधनं च - 1</p> <p>* विषयविवरणम् - 2</p> <p>* हस्ताङ्कनम् - 1</p> <p>* पत्रसङ्केतः - 1</p>	
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 5 = 5
45.	<p>राष्ट्रियोत्सवः ।</p> <p>अथवा</p> <p>परिसरसंरक्षणम् ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) पीठिका । 1</p> <p>ii) विषयनिरूपणम् । 3</p> <p>iii) उपसंहारः । 1</p>	